

Лён на тарфяніках

Сотні гадоў тарфяна-балотная глеба лічылася прыгоднай для пасаваў збожжавых культур. А пра тое, каб сёньня на ёй лён, не магло быць і гуркі. Таму невядомка велізарны масівы Палесся і цэнтральнай часткі нашай рэспублікі паставалі з году ў год. Разам з тым на працягу доўгага часу вымучалася магчымасць вырошчвання льну на тарфяніках. Вядлікі даследчыя работы праводзіліся яшчэ ў 1913 годзе. Але яны не мелі поспеху.

Над вырашэннем гэтай праблемы доўгі гады працавалі і вучоныя Інстытута земляробства Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР г.т. М. Афонін, З. Жуквіцкія, М. Песер і іншыя. Пасля доўгіх і настойлівых даследаў яны ўсталявалі, што ўнесенне мінеральных угнаенняў на тарфянікі і ўжыванне агратэхнічных прыёмаў спрыяе росту культуры ў вегетацыйны перыяд.

З лабараторыі і даследчых участкаў наступных работ былі перанесены ў два калгасы Магілёўскай вобласці «Мая» і «Праўда». Там лён пасялі на двух участках тарфяна-балотным і мінеральным. Вынікі аказаліся добрымі. На тарфяніках кожны гектар прынес ураджай у сярэднім па 6 цэнтнераў семі і 6,6 цэнтнера Ільновалкіна. На мінеральных глебах было сабрано па 4 цэнтнеры семі і 4,3 цэнтнеры Ільновалкіна.

Сябра Ільну на тарфяна-балотных глебах была ўраджайна ў калгасе ім. Молдава Калатвіцкага раёна Гомельскай вобласці. І там ураджай

атрымаў значна вышэйшы, чым на звычайных глебах. Прыбыткі калгаса пры зладцы Ільновалкіні вырастлі ў сярэднім на чатыры тысячы рублёў з кожнага гектара.

Пастыховыя вопыты беларускіх вучоных маюць вялікае навукова-агаспадарчае значэнне не толькі для працаўнікоў сельскай гаспадаркі рэспублікі, Імі зацікавіліся калгаснікі Латвіі, Літвы, поўночна-заходніх абласцей РСФСР і ўсходніх раёнаў.

Другая, не менш важная праблема, над якой працавалі на працягу п'яці гадоў навуковыя супрацоўнікі М. Нагорская і Т. Палканова — выяўленне новых аднагадовых і шматгадовых гатункаў кармавога лубіну. Праца вучоных не прапала дарма. Сёння яны атрымалі новы гатункаў, які называюць «Хуткаростучым № 3». Новы гатункаў прадуць, хутка расце і выспявае на дзесяць дзён раней за «Беларускі кармавы». Не менш каштоўнай якасцю новай культуры з'яўляецца тое, што ўборка яе можа праводзіцца калбайна.

Даследаванні выведзенага гатунку лубіну паказалі, што ён мае і высокі працэнт бялкоў у зернях, а сілосная маса яго — каларыйны кармавы прадукт. Добрых поспехаў дабіўся вучоны А. Лапо. У сааружнасці з іншымі супрацоўнікамі Інстытута ён вывеў новы гатункаў шпаніцы пад назвай «Залаткаста». Па сваіх агратэхнічных якасцях шпаніца «Залаткаста» пераўзыходзіць усе гатункі, выведзеныя раней вучонымі Беларусі.

С. ХАЗАРСКІ.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МИНИСТЕРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЖЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАУ БССР

№ 37 (1104)

Субота, 8 верасня 1956 года

Цана 40 кап.

У Цэнтральным Камітэце КПСС і Совеце Міністраў СССР

АБ ЛЕНІНСКІХ ПРЭМІЯХ ЗА НАЙБОЛЬШ ВЫДАТНЫЯ РАБОТЫ ў ГАЛІНЕ НАВУКІ, ТЭХНІКІ, ЛІТАРАТУРЫ І МАСТАЦТВА

ЦК КПСС і Совет Міністраў Саюза ССР разгледзілі пытанне аб аднаўленні прэміі імя вялікага заснавальніка Савецкай дзяржавы і Камуністычнай партыі Савецкага Саюза Вялікаіра Льюіна за найбольш выдатныя работы ў галіне навукі і тэхнікі і аб устанавленні Ленінскіх прэміяў за найбольш выдатныя творы літаратуры і мастацтва, якія атрымалі шырокае грамадскае прызнанне.

У цяперашні час, калі савецкі народ пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі Савецкага Саюза будаваў і асноўнымі сацыялістычнае грамадства і вырашае задачы паступовага пераходу ад сацыялізму да камунізму, асабліва важнае значэнне мае ўсямерна развіццё прадукцыйных сіл савецкага грамадства, укараненне новай тэхнікі і на гэтай аснове дасягненне багацця матэрыяльных і культурных дзёрот у нашай краіне. У вырашэнні гэтых задач усё ўзрастае значэнне набываюць наспыны тэхнічны прагрэс, развіццё навукі і культуры.

Яшчэ ў 1925 годзе, з мэтай заахвочвання выдатных работ у галіне навукі і тэхнікі, сельскай гаспадаркі, медыцыны і грамадскіх навук, Савецкі ўрад устанавіў прэміі імя В. І. Леніна. У наступныя гады прэміі імя В. І. Леніна былі прысуджаны рады вучоных нашай краіны. Аднак пасля 1935 года прысуджэнне Ленінскіх прэміяў не праводзілася.

Маючы на ўвазе станоўчае значэнне заахвочвання найбольш выдатных работ у галіне навукі і тэхнікі і вытворчасці, твораў літаратуры і мастацтва, ЦК КПСС і Совет Міністраў Саюза ССР вынеслі рашэнне аб аднаўленні прэміі імя Вялікаіра Льюіна — Ленінскіх прэміяў за найбольш выдатныя навуковыя працы, архітэктурныя і будаўнічыя збудаванні; укаранення ў народную гаспадарку вынаходстваў, канструкцый машын, новых матэрыялаў; удасканалвання метадаў вытворчасці. Устанавлены зноў Ленінскія прэміі за найбольш выдатныя творы літаратуры і мастацтва, якія набылі шырокае грамадскае прызнанне.

Устанавлена п'яцьдзесят Ленінскіх прэміяў размерам у семдзесят пяць тысяч рублёў кожная, у тым ліку:

за навуковыя працы ў галіне фізічных навук, механіка-матэматычных навук, тэхнічных навук, хімічных навук, геалага-геаграфічных навук, біялагічных навук, сельскагаспадарчых навук, медыцынскіх навук, ваенных навук, грамадскіх навук — дванаццаць прэміяў;

за збудаванні, укаранення ў народную гаспадарку вынаходстваў, канструкцый машын, новых матэрыялаў, удасканалвання метадаў вытворчасці ў галіне: машынабудавання, прыборабудавання, металургіі, разведкі і здабычы карысных выкапняў, хіміі і хімічнай тэхналогіі, энергетыкі, электронікі і аўтаматыкі, будаўніцтва, архітэктуры, транспарту і сувязі, сельскай гаспадаркі, лёгкай і харчовай прамысловасці, медыцыны — трыццаць прэміяў;

за высокамастацкія творы літаратуры, выяўленчага мастацтва, музыкі, а таксама за найбольш выдатныя дасягненні дэзюч тэатральнага мастацтва, кінематографіі, якія набылі шырокае грамадскае прызнанне — восем прэміяў.

Прэміі будуць прысуджаныя штогод да дня нараджэння В. І. Леніна.

Створан Камітэт па Ленінскіх прэміях у галіне навукі і тэхнікі пры Совеце Міністраў СССР і Камітэт па Ленінскіх прэміях у галіне літаратуры і мастацтва пры Совеце Міністраў СССР для разгляду работ, якія прадстаўляюцца на атрыманне прэміяў, і прысуджэння прэміяў за найбольш выдатныя з іх.

Прадстаўленне работ на атрыманне прэміяў і Камітэты па Ленінскіх прэміях будзе праводзіцца прэзідыумаў акадэміі навук, навуковымі і інжынерна-тэхнічнымі таварыствамі, навукова-даследчымі Інстытутамі, вышэйшымі навуковымі ўстановамі, Прэзідыумам ВЦСПС, калегіямі міністэрстваў СССР і саюзаў рэспублік, прадпрыемствамі, праўдзямі і саюзаў савецкіх пісьменнікаў, мастакоў, кампазітараў, архітэктараў, рэдакцыйнымі калегіямі часопісаў, выдавецтвамі, грамадскімі арганізацыямі, дзесячамі навукі, тэхнікі, літаратуры і мастацтва.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР Аб перайменаванні міжнародных Сталінскіх прэміяў у міжнародныя Ленінскія прэміі „За ўмацаванне міру паміж народамі“

- 1. Улічваючы пажаданне Камітэта па міжнародных Сталінскіх прэміях, перайменаваць міжнародныя Сталінскія прэміі ў міжнародныя Ленінскія прэміі „За ўмацаванне міру паміж народамі“.
- 2. Устанавіць, што асобы, якія ўзнагароджваюцца міжнароднай Ленінскай прэміяй, атрымліваюць: а) дыплом лаўрэата міжнароднай Ленінскай прэміі; б) залаты нагрудны медаль з партрэтам В. І. Леніна; в) грошавую прэмію ў размер 100 тысяч рублёў.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР К. ВАРШЫЛАЎ, Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль, 6 верасня 1956 г.

Абслугоўванне калгаснікаў на ўборцы ўраджая

«Абслужуць калгаснікаў зместымі канцэртамі» — такую зачатку паставілі перад сабой самадзейныя артысты Гродзенскага абласнога дома народнай творчасці. Яны пабывалі ў Жалудзіцкім, Ворнаўскім, Салочкінскім і іншых раёнах. За 20 дзён работы бригада дала 44 канцэрты і абслужыла звыш 15 тысяч калгаснікаў. У праграму канцэртаў уваходзіць беларускія песні і танцы, скетчы, акрабачычкі і іншыя формы народнай творчасці.

Члены афіцыйнага прымаюць удзел у выпуску калгасных іспытных газет і «бавяжых лістоў», дапамагаюць старажытасам здабыць калекцыі, падбіраюць для іх рэпертуар, праводзяць гутаркі аб маладзёжным фестывалі.

Н. НИКОЛЬСКИ.

Многа ў Беларусі цудоўных краявідаў! Хто хоць раз пабываў на Беларускім Палесся, Магілёўшчыне ці Віцебшчыне, на возеры Нарач, — не забудзе па-свойму прыгожыя, паэтычныя пейзажы роднай прыроды. Пачынаючы друкаваць фотародныя краявіды, рэдакцыя звяртаецца да майстроў і аматараў фатаграфіі, да чытачоў з просьбай даслаць нам пейзажы і здымкі, лепшыя з якіх будуць змяшчацца на старонках газеты. На здымку: Сосны. Фотааюд А. Сапегі.

ЗА ТЫДЗЕНЬ

Сімфанічны аркестр у Брэсце

Пры Брэсцкім музычным вучылішчы створаны сімфанічны аркестр. Да ўдзелу ў ім прыцягнуты студэнты і выкладчыкі вучылішча. У праграме аркестра — «Маршарыя», увертюра да оперы «Руслан і Людміла», танцы оперы «Іван Суцясін» і іншыя.

Юбілей Азершчынскага хору

Дваццаць год назад у вёсцы Азершчына Рэчыцкага раёна быў створаны калгасны хор. Дзямі хор адзначыў свой юбілей у раённым Доме культуры і ў Палацы культуры імя Леніна ў Гомелі адбыліся канцэрты.

Продаж венгерскай, балгарскай і чэшскай літаратуры

Наведвальнікі кнігарні Мінска добра ведаюць кніжкі малагі на вуліцы Карла Маркса. У ім існуе аддзел продажу мастацкай і палітычнай літаратуры на польскай і нямецкай мовах.

В. СЯМЕНАУ.

нікаў краін народнай дэмакратыі карыстаюцца вялікім поштам.

Семинар майстроў народнай творчасці

У Гомелі адбыўся семінар майстроў народнай творчасці. Жывапісцы, скульптары, графікі, разбыры па дрэву, вышывальніцкія сабраліся, каб абмеркаваць свае творы і абмяняцца вопытам.

В. ШИМАФЕНКА.

Артысты выехалі ў сельскую мясцовасць

Дзяржаўная філармонія БССР арганізавала канцэртную бригаду па абслугоўванню працоўных сельскай мясцовасці. У не складзе майстар мастацкага чытання Д. Марозаў, акрабат Т. Ягорана, саліст А. Турэль і іншыя.

В. СМІРНОВА

На гастролях у братняй рэспубліцы

Цяпер сустраці жыхары Дняпроўскага калгасу артыстаў Беларускай філармоніі. Выкавалі І. Паліцкія і А. Самарыдаў пазнамілі гледачоў з беларускімі народнымі і сучаснымі песнямі. Такія ж канцэрты адбыліся ў Варшаві і Гродзе і Сталіне.

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Аб узаагароджанні пісьменніка тав. Паслядоўца М. Т. Ганаровай граматай Вярхоўнага Совета Беларускай ССР

У сувязі з п'яцьдзесяцігоддзем з дня нараджэння пісьменніка Паслядоўца М. Т. і ўлічваючы яго шматгадовую літаратурную дзейнасць, унагародзіць тав. Паслядоўца Макара Трафімавіча Ганаровай граматай Вярхоўнага Совета Беларускай ССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР В. КАЗЛОУ, За Сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Член Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР І. МАКАРАУ.

31 жніўня 1956 г. Гор. Мінск.

НОВЫЯ ВИДЫ РЫБ

Амаль ва ўсіх сталовых і рэстаранах Беларусі рыба з'яўляецца нязменнаяй стравай мена. У раённым цэнтры Мядзель на абед або вячэрю можна заказаць смажанага кугура. У Рэчыцы і Віцебску кулінары ўмеда рытучоў рыбу па-тэраскаму. Але не ўсе наведвальнікі сталовых ведаюць, што многія віды рыб з вадаёмаў рэспублікі з'явіліся на кухнях сталовых устаноў. Аб гэтым паведамляюць супрацоўнікі Беларускага аддзялення Усесаюзнага навукова-даследчага інстытута азёрнай і рачной рыбнай гаспадаркі.

Некалькі год назад у Пскоўска-Чудскага вадаёма і Ладажскага возера ў Беларусь прыбылі трымавіды і незвычайна густы ікра сіра і рыпуса — рыба, якія не воззіцца ў азёрах і рэках рэспублікі. Ікру трыба было інтэрэсна і ўжо ў якасці лічынкі выпусціць у вадаём. Але якое возера найбольш падыходзіць для акліматызацыі сіра і рыпуса? Ці выжыве рыба? Гэтыя пытанні належалы вырашыць навуковым супрацоўнікам Інстытута залюга да прыбыцця ікры. Але зрабіць гэта аказалася не проста. Неабходна было вывучыць біялагічную будову рыб, іх асаблівасці.

Вучоным вядома, што сіра і рыпус воззіцца ў параўнальна халодных і чыстых водах. Сіра любіць глыбіні, харчуецца лічынкі, чарвякамі і малюскамі. Рыпус любіць рачкоў. Найбольш падыходзіць возерам для будучых жыхароў аказалася Лукомльскае. На працягу некалькіх год у яго было выпушчана каля 16 мільянаў ікры.

Н. САВІНА.

Андатра і нупрвья

Радзіма андатры — Поўночная Амерыка. Некалькі год назад яна паспяхова акліматызавалася ў поўднёвых раёнах БССР. У пачатку гэтага года з Кзыл-Арды Казахскай ССР упершыню было завезена каля паўтары тысячы зярыкоў у нашую рэспубліку. Пяцьсот андатраў было выпушчана на волю каля возера Цшо (Браслаўскі раён). Такія ж партыі прынялі буйнейшыя ў БССР азёры Чырвонае і Асвея. Зярыкі вельмі хутка прымнасталіся да новага месца жыхарства.

Упершыню паявілася ў Беларусі нупрвья, радзіма якой — Поўднёвая Амерыка. Жывяць яны таксама каштоўнаму футу. Але акліматызацыя нупрвьи праходзіць цяжка. У гэтым годзе бутравая гаспадарка рэспублікі значна ўзрастае. Асабліва вялікая ўрада надзея раздзяленню сярэбрыста-чорных лісця. З гэтай мэтай утвароўца зверакоў і фермы. Там за лісамі вядзецца спецыяльны догляд. У Скідзельскім вярхоўскае 20 лісця у гэтым годзе прынеслі добры прыплод: сто лісцяў.

Нядаўна арганізаваны фермы сярэбрыста-чорных лісця ў раёнах Жабчыцы, Беразіно, Палацку. Туды завезена па 30 лісцяў.

У гэтым годзе арганізаван рад трусародчых гаспадарак. Туды завезена каля 5 тысяч парод трусар, якіх раней не было ў Беларусі. Сярод іх — блакітны, белы велікан, нуале-серабрысты і іншыя пароды.

Н. ПЯТРОУ.

Палепшыць афармленне спектакляў

Нядаўна з п'есамі ў Архангелск вярнуўся калектыў Беларускага тэатра оперы і балету. Яго спектаклі карыстаюцца там поспехам. У адрас салістаў, хору, балету і аркестра гледачамі было сказана шмат шчырых і цёплых слоў аб іх майстэрстве і культуры.

Былі зроблены крытычныя заувагі (і даволі сур'ёзныя) аб якасці мастацкага афармлення некаторых спектакляў. Усім сапрана гаварылася, што хваркацы і касцюмы спектакляў «Рыгале» і «Совіцькія мушкетэры» страцілі свой першапачатковы колер і настолькі пастарэлі, што вельмі псуе ўражанне аб выдатных творах зарубежнай класіцы.

Прэтэнзіі архангелскаў можна пампаць. Не ў лепшым стане цяпер афармленне і такіх опер, як «Травіята», «Кармен». Недадавальненне часта выкаікаюць дэкарацыі многіх выдатных спектакляў рэспубліканскіх і абласных тэатраў.

На жаль, п'явага да вонкавага аблічча спеціальных твораў характэрна не толькі для старых, але і новых спектакляў, не толькі для выдатных, але і для тых, якія паказваюцца на асноўнай сцэне.

Гледачы зауважылі, што ў «Тані» (тэатр імя Янкі Купалы) аубатк і азіненне асобных герояў не заўсёды адпавядаюць ім узорам, якія былі характэрны для трыцятых гадоў.

У спектаклі «Хітрыкі Скапана» Мальера ў тэатры імя М. Горькага скарэстыям асобных дэталі афармлення «Смерці Таразікі» Сухавя-Бабыліна.

Нашы тэатры ў нагоні за ўзійнай эканоміяй сродкаў і матэрыялаў часам нястолькі заахалююцца выкарыстаннем новых спеціальных старых касцюмаў, біяграфіі, рэкітвіў, дэталей станкоў і мяккіх афармленняў, што прам'еры традыцыя не толькі свежае фарбаў, але і ўласны творы стыль і гістарычную канкрэтнасць.

Недазачына зракавага вобразу пастаючы, як яе арганічнага аэменту, разбурае ансамблевасць спектакля.

Такія з'явы даволі частыя асабліва ў абласных тэатрах. І гэта не можа не выклікаць п'явага трывогі, бо глядач востра рагуе на неахайнае вонкавае афармленне спектакляў. Ён проста перастае іх наведваць.

Востра стаіць пытанне аб узаічнай культуры мастацкага афармлення спеціальных твораў, пачынаючы ад эскізаў і макетаў і канчаючы дэкарацыям і касцюмаў.

Важна дамагчыся, каб у кожным спектаклі быў не проста афарміць, а мастак-рэжысёр, творца, а самастойнай свежай думкай, які вырашаў-бы спэціфічную праблему і яе планіроўку, зыходзячы заўсёды са зместу п'есы.

Патрабуе ўважання жывапісна мана дэкарацыяў, каліравае вырашэнне эскізаў і дэкарацыі. Мастак павінен спрыядзіць выразнасці спэціфічнага вобразу, стварэнню агульнай паэтычнай танальнасці твора.

Эскізы, на думку Б. С. Станіслаўскага, павіны заўсёды вызначацца жывіцавай праўдзю.

Нельга дараваць таго, калі, напрыклад, архітэктурным формам Адраджэння з іх унутранай гармоніяй, асіметрыя і пластычнай дакладнасцю надаюцца чужыя ім мадэрнісцкія ацэнкі. Надакучылі і такія «эскізы», дзе Чорнае мора лаабна на Балтыйскае, а беларускі пейзаж нагадвае караліцкі. У тэатры касцюмаў і грываў часта бывае так, што розныя па сваёй напяманальнасці і сацыяльнаму ста-

новішчу героі набываюць аднастайныя вонкавыя рысы.

Ець таленавітыя мастацкія вырашэнні спектакляў, якія зроблены С. Нікалаевым, А. Нікалаевым, А. Грыгар'янам, П. Масленікавым, А. Марыкам. Але яшчэ сустракаюцца ў нас (у тым ліку і ў асобных раёнах гэтых мастакоў) захваленне опернай пампэзнасцю і «прыгожасцю» нават у драматычных спектаклях (напрыклад, у пастаючы «Як гартавалася сталь» у Тэатры юнага гледача).

У нас ёць таленавіты калектыў дэкарацыяў, але, апрача С. Нікалаева, няма яшчэ майстроў са строга індывідуальнай манерай, якую можна было-б адрозніваць у кожным спектаклі так, як адрозніваюцца манеры Федароўскага, Вілякса, Дамітрыева.

Самай сур'ёзнай небяспечай у дэкарацыйным мастацтве з'яўляюцца рэкампітывы і штэпы, якія асабліва агульваюцца ў спеціальных абласных тэатрах. Так, напрыклад, жывае думка маладога рэжысёра С. Райнгольда ў «Брытанскай крывіцы» (тэатр імя ІРСМБ) у значнай меры была страчана з прычыны безгустоўных дэкарацый мастака Буаверэра (асабліва ў першым акце). У афармленні гэтага спектакля няма каларыту і пазіі даб'яжуходнай тайгі, суровасці пейзажу.

Барачьба супраць ніваіроўкі і іспрацы ў зраковым вобразе спектакляў — задача не менш сур'ёзная, чым пераадоленне ў іх рэжысёрскай і акцёрскай пасіўнасці.

Мастакам заўсёды неабходна знаёміцца з п'есай, якую яны павіны раскрыць на сцэне, і жыццём, якое ў ёй адлюстравана. Афармляючы ў свой час оперны спектакль «У пушчах Палесся», С. Нікалаў знаёміўся з пейзажам тых месцаў, дзе разгортвалася падзея опера, з вопраткай і звычайнай пратэтычнай героюў. Але гэта, на жаль, не стала сістэмай у нашых мастакоў. А без глыбокага і дакладнага ведання гісторыі жыцця і дзейнасці героюў-сучаснікаў, іконаграфічных матэрыялаў, якія дапамагаюць мастаку паставіць на ўнутраным свет героюў і каларыт эпохі. Жыццёва і гістарычная праўда будзе ў яго палупанена сумным «самыішчэствам».

Нельга абыхацца стаянда і да старых спеціальных, якія часта традыцы сваю пазураюцца ў гледача з прычыны неахайнасці афармлення.

Перад мастакамі і дэкарацыйнымі пастаючы сур'ёзнае задача — зрабіць так, каб вымяжаныя спеціалы ў вёсцы заўважалі тую-ж якасць, што і на асноўнай сцэне. Нельга нагадзіцца з тым, калі жыццё героюў (часта апарунных) у сменаваным вопратку на маленькай сцэне сельскага Дома культуры разгортваецца ў дзірнях,

а часам зашмалёваных дэкарацыях, у якіх паламыні дзверы і вокны. У такіх выпадках нават трагічны перажыванні героюў выглядаюць камічна. Да таго-ж якасць афармлення ў вымяжаны спеціальных часта зніжаецца і звычайна асвятленне клубнай спэціальнай пляцоўкі.

Ець п'ямат спэсбаў, як дамагчыся жывіцавай праўды спеціальных на маленькай, тэхнічна не зусім абсталяванай сцэне. Адаі з іх і, дарчы, найбольш удалы, гэта замена дэртага (хорсткага) спеціальных павільёна макіём (вопрат Льюб'юскага тэатра). Шкаўням з'яўляецца стварэнне на прыкладу Маскоўскага абласнога тэатра спеціальных разборнага павільёна з невялікімі падрамнікаў, якія злучаны карнізамі. Заслугоўвае ўвагі і вопыт замены звычайнай бытавой мэбля, якую цяжка перавозіць, разборнымі сталамі, крэсламі, банкеткамі.

Гэтыя і іншыя прыклады сведчаць, што пры сапраўдных клопатах можна дамагчыся высокай якасці вымяжаны спеціальных. Іх дасканаласць афармлення.

Мастак — адзін з таловых аўтараў спеціальных, і таму выражаны арыяны вобраз спеціальных твора — важнейшая ўмова яго сапраўднага ансамблевасці і маналітынасці. Памышленне патрабавальнасці да дэкарацыйнага майстэрства будзе спрыядзі твораўму ўдасканаленню беларускага тэатра.

Новыя беларускія фільмы

„Пасеялі дзяўчаты лён“

Глядач даволі халодна сустраў новы мастацкі фільм вытворчасці студыі «Беларусьфільм», пастаўлены рэжысёрам В. Борш-Сабіліным на сцэнарыю Е. Памежыцкава пад нававай «Пасеялі дзяўчаты лён». Нама патрэбы пераклаваць яго змест. Для тых-жа, хто яго не бачыў, скажам: не вельмі дэкарыраванае і налівае. Паказ жанцы ільнявак растуць у м'ясце іншых тэм і застаўся толькі ў добрых намерах сцэнарыста ды ў некалькіх натуральных здымках.

Пра што-ж раскажае кінокарціна? Пра ўзаемаадносінны дзяўчыны-калгасніцы і дырэктара машына-трактарнай станцыі Рыгора Паўлавіча. Невядома, між іміш, навошта аўтар спатрыбаваў паказаць дырэктара МТС жанчатым? Іншая справа, каб гэтая тэма знайшла ў фільме сваё арыгінальнае вырашэнне. Гэтага не адбылася. На экране мы бачым гэтыя ж арыгінальныя вырашэнні, якія не захавала паказаных горах і сцягах у вёску. Да таго-ж у гэты падзеяны вельмі асцяпа, павархоўна, без усялякага творчага паглыблення ў тэму. У сцэнарыі фільма многа непатрэбна для развіцця дзеяння сцэн і эпизодаў. Невядома, напрыклад, навошта героі перасяджаюцца з пасадак на пароход пры вяртанні іх з Масквы.

Спраўдзіце дзеянне ў фільме пачынаецца толькі з эпизода нарады Надзеі з членамі свайго звада пасля вяртання з Масквы. Усё папярэдняе — толькі перамерна расцэгнутыя пралогі. Але дзеянне фільма апазваецца перанасычаным рознага роду пасаджэннямі, нарадамі, заняткамі, ад якіх сталяюцца і самі іх удзельнікі і ліча больш — гадзінны.

У вайсковай ступені карціна траціць з-за слабай ігры асцюжных выканаўцаў. Арыст В. Бардуноў не змог стварыць жыццёва вобраз дырэктара МТС. Перухома, малавыразны твар, скванцае рухаў, нейкі «ігравы стандарт» стварыў уражанне, быццам ён сведома напісаны на сьце маску «іграўкага работніка» і не мае з ёй развітацца нават тады, калі прымаецца даўчыне ў калані.

На цікавай ігры артысткі Э. Сіданавай, якая падыходзіць па сваіх знешніх дэталі да роля малодзай калгасніцы, прыкметна адбілася пэўная скванцае В. Бардунова. Відэаюна, імічуцца быць з ім у «ансамблі», яна пайшла па лініі ўжывання малавыразных знешніх прыёмаў ігры, не змагла раскрыць усёй глыбіні перажыванняў свайго героіні. Некалькі цікавай і, больш жыцця іграе артыстка Л. Сабалеўская ролю трактарніцы Зосі.

Не знайшоўся матэрыял для вобраза ў артысткі Е. Пішкінай. Яе старыня калгаса Варвара Рыгорыўна нічым не нагадвае беларускай жанчыны. Кабэйны тэкст артыстка вымаўляе з такім напружаннем, быццам ёй сілай прымушвае гаварыць.

Наўмысна пахрыслена іграюць артысткі Т. Трушніна (Марыя Захаравна) і В. Краўчанка (Дар'я). Не было на чым правіць свой талент артысту Г. Глебува (аграном калгаса). Значнага поспеху да-

біваецца А. Ільінікі ў маленькай роля дэда Вабава. Спра на пачыне праведзены артыстам з майстарствам. А. Ільінікі надзілае свае словы складанай гаймай падушчцаў. На яго твары — і пачуццё перажывання, і задавальненне чалавека, які выканаў свой абавязак і заслужыў права на спакойны сон. Гэты маленькі значны эпизод па сваёй пабудове, асятленню і рытму можа служыць узорам сапраўднага майстарства. Калі-б усе іншыя кадры і сцэны здымаліся з такой скурупабанасцю, з такой тонкай апрацоўкай кожнага штрыху, то твор у цэлым атрымаўся-б значна лепшым.

Болеры ў фільме перадаюцца з некалькімі скажэннем. Назойбіва вылучаецца сцікі колер. Надзея на працягу карціны з'яўляецца то шытанай, то брутэткай. У розных колерах паказваецца адна і тая-ж машына.

Наўдана фільма «Пасеялі дзяўчаты лён» вынікая перш за ўсё з нізкай якасці сцэнарыя. Гэты сцэнарыі у свой час прызначаўся для іншых фільмаў. Мы не сталі-б вранца гісторыі яго стварэння, перапрабав і прыстасаваннаў, калі-б у гэтых перапрабах выдзяляў творчы палыхоў аўтара да сваёй працы. Гэтага палыхоў не аказалася. Затое выдзяляе кітаўнае рамесніцтва, якое не магло паслужыць асновай для стварэння поўнацінага мастацкага фільма.

Новая работа студыі «Беларусьфільм» «Пасеялі дзяўчаты лён» азначае раз свецчыць аб тым, што ў студыі трывала ўжывалася творчая непатрабавальнасць, якая прыводзіць да з'яўлення шмат твораў.

П. ПЯТРОВСКІ.

„Беларускі канцэрт“

На экранях кіноаўтараў дэманструецца новы кадраны мастацкі фільм «Беларускі канцэрт», створаны студыяй «Беларусьфільм» (сцэнарыі план Я. Рамановіча).

Перад стваральнікамі фільма стаяла высоканародная задача: данесці да шырокага маса гледацтва нашых творчых кадраў, ваў і пастаюшчыма гэта ўдалося. Рэжысёры Н. Васільевікі і В. Стральнік здалі ў цікавай форме раскрыць выканаўца майстарства калектываў і асобных артыстаў.

Велічым эпіграфам гучыць шчырае песня «Радзіма мая дарагая» Ул. Алоўнікава ў выкананні Дар'яўнай Капелі над кіраўніцтвам Р. Шыры (саіст Савенка). Ірычная мелодыя песні выклікае цёплае пачуццё заміжвання да Радзімы, якая будзе мірнае жыццё.

На змену патэнтнай ірыцы прыходзіць кадры, якія нагадваюць нам аб недадкім мінулым, аб героічных бітвах беларускага народа за свабоду і незалежнасць. Пра гэта раскажываю фрагменты з оперы Я. Цішка «Дзяўчына з Палесся»: сурова карціна партызанскага лесу з трывяннай песняй Марфачкі (артыстка Т. Ніжнікава) і песняй-калятай партызан «Ой, чаго так пона Уночы зялен бор шуміць», з арыяй Алей і песняй аб Маске партызан, які выконваюць баявое заданне.

Яркім кантрастам гучыць песня Л. Дунаўскага «Ліціце, галубы» ў выкананні дзіцячага хору Мінскай музычнай школы.

І зноў перад намі старонкі мінуўшчыны — фрагменты з балету В. Залатарова «Палымныя сэрцы». У гэтых кадрах мы сустракаем з майстарствам і апэратара І. Цімана, Яны здалі раскрыць змест твора на фоне малуціных пейзажаў беларускай прыроды.

На добрым узроўні знаходзіцца музыка фільма. Прыктым з'яўляецца толькі адсутнасць у радзе месці сінкранісці (у момант выканання песні Алей, «Нёмана»). Канцэрт з'яўляецца цікавым не толькі для працуючых Беларусі, але дэкавае пазнаміць працуючых іншых браціх рэспублікі з мастацтвам нашага таленавітага народа.

„У абарону помнікаў архітэктуры“

Такі парадокс дна быў на агудлым сходзе навуковых супрацоўнікаў Інстытута гісторыі Акадэміі навук БССР. Кароткае ўступнае слова зрабіў Е. Карнейчык. Ён адзначыў, што вучоныя рэспублікі не надолж дастанковай увагі вылучаюць і ахопе помнікаў архітэктуры. Есць нямаля фактаў, калі старажытныя збудаванні разбураюцца.

— На тэрыторыі нашай рэспублікі, — сказаў М. Грыблата, — многа помнікаў старажытнасці. Усе яны з'яўляюцца вельмі каштоўнымі. Так, напрыклад, саборы і храмы Гродна, Палюцка, Пінска дапамагаюць гісторыкам вывучаць архітэктуру і мастацтва Беларусі. Усе яны знаходзяцца пад аховай дзяржавы, але, на жаль, не ўтрымліваюцца ў належным парадку.

У вёсцы Студзінка Барысаўскага раёна ў свой час быў лабудаваны манумент у гонар перамогі рускіх войскаў над французамі ў 1812 годзе. У галі Вайскай Акадэміі вайны гісторыкаў заходнікі разбурылі помнік. Паўту з надпісам захавана калгаснік Грабееў з вёскі Брылі. Аб гэтым ведаюць работнікі краязнаўчага музея ў Барысаве, але да гэтага часу нічога не зрабілі, каб аднавіць помнік.

Не надзея дастанковай увагі збору нацыянальнай вяртаткі. Старажытнае беларускае адзленне не экспануецца ў краязнаўчых музеях рэспублікі.

Некалі пры Акадэміі навук БССР існавала Цэнтральнае бюро краязнаўства. Яно аказвала вялікую дапамогу не толькі ў захаванні вядомых помнікаў, але і ў выяўленні новых. У час Вайскай Акадэміі вайны арганізацыя распалася. Неабходна аднавіць бюро краязнаўства з аддзеламі ў абласных цэнтрах.

На сходзе выступілі намеснік дырэктара Інстытута гісторыі А. Залескі, навуковы супрацоўнік М. Стральнік і іншыя. Яны адзначылі адсутнасць супрацоўніцтва паміж вучонымі, скульптарамі і архітэктарамі. Толькі гэтым можна растлумачыць тое, што да гэтага часу ў Мінску няма помнікаў Г. Скарны або К. Каліноўскаму.

Удзельнікі сходу падтрымалі ініцыятыву вучоных Масквы аб утварэнні добраахвотнага таварыства абароны помнікаў архітэктуры. Выбарна камісія па ўтварэнню таварыства ў складзе Е. Карнейчыка, М. Грыблата, Л. Побыла.

Новыя культасветустановы

Мясяцэ аблічка калгаснай вёскі. Будуюцца прасторныя, светлыя дамы калгаснікаў, узводзяцца будынікі амбулаторыяў, дзіцячых садоў, ляўняў, магазінаў. Асабна-асветныя ўстановы. Толькі за поўгода ў сельгасарэіях Беларусі ўступілі ў строй 62 калгасныя клубы.

Пасяхова ідзе будаўніцтва ў Віцебскай вобласці. У Сурожжым і Ульскім раёнах, напрыклад, здалены ў эксплуатацыю шэсць клубаў. Памяшканні для новых культасветустанов у будаўніцтва ў Аршанскім, Расонскім і Палыцкім раёнах.

У мінулым годзе былі завершаны тыя-ж праекты раённых дамоў культуры. Гэта каменная двухпавярховыя будынікі з глядзельнай залай на 410 месцаў, вайсковы сады, пасомы для туркоўскай работы. Тут-ж будзе размешчана раённая бібліятэка. Будаўніцтва такіх дамоў культуры пачалося ў 13 раённых цэнтрах.

Вялікі будынік абласной бібліятэкі будуюцца ў Маладзечна, у Оршы — гарадской бібліятэкі.

Намечана адкрыць музей рускай славы ў вёсцы Лясная Слаўгарадскага раёна Магілёўскай вобласці. Музей размешчаюць у будынку капіцы, лабудаванай на месцы гістарычнай бітвы рускіх войскаў са шведамі. Цяпер вядуцца работы па рамонтам капіцы, абрабца матэрыялаў для будучай экспазіцыі.

З. КАРАНЬКОВА.

Наратметражныя фільмы студыі „Савецкая Беларусь“

За апошні час кіноаудыя «Савецкая Беларусь» выпусціла на экраны рад кінонараў. Нялаўна здалены навукова-папулярны фільм «Машынабудаўніцтва Беларусі».

Аб перадавых прагрэсіўных метадах працы раскажывае кінонара «Будаўніцтва Індустрыі БССР».

Шмат цікавага знойдзе глядач у фільме «Каштоўная культура». Не многім, напрыклад, вядома, што бульба ўжываецца для вырабу цукерак, духоў, глюкозы і іншых мелічыністых прэпаратаў.

Ідуць здымкі ўдзельных работ фільмаў «Грэчка» і «Калгас імя Калініна».

О. НИКАНАУ.

Пісьмо ў рэдакцыю

РВАЧЫ І АШУКАНЦЫ З БЕЛДЗЯРЖЭСТРАДЫ

Раёны цэнтр Гарадок на Віцебшчыне часта наведваюць калектывы тэатраў Беларусі і браціх рэспублік. Жыхары Гарадка заўсёды цёпла прымаюць артыстаў. Спектаклі і канцэрты праходзяць у вельмі выдатных умовах перапоўненай залы.

Але ніяк не ўстанавіваецца дружба паміж жыхарамі Гарадка і артыстамі Беларэжэстрады.

У чэрвеня на гораду былі развешаны афішы, якія абвешчалі, што ў раённым Доме культуры абудзецца канцэрт артыстаў Беларэжэстрады. Жыва ішоў продаж білетаў. Але калі глядачы прышлі на канцэрт, ім прапавалі... вярнуць у касу білеты і атрымаць назад грошы. Была аб'яўлена і прычына гэтага — захвароў адна з артыстаў. Аднак на справе, аказалася, было інакш. Проста артысты падцікаві вырчку, і яна здалася ім недастатковай.

Шта больш абуральна выдалася аб'яўлена 28 жніўня. Зноў заліхвалал раклама, лагавор на арэну паманшанна раёнага Дома культуры, продаж білетаў.

АД РЭДАКЦЫІ:

Факты зрыву канцэртаў у Гарадку, прыведзеныя ў пісьме тт. В. Драздова і В. Суворова, на жаль, не адзіныя ў дзейнасці Беларэжэстрады. Рэаліцы маюць сігнала і з іншых месцаў. Так, група артыстаў Беларэжэстрады на чале з Н. Пыльнін і В. Міхеда прыхала, на просьбе Парыцкага раёна партыі, на будаўніцтва вельмі рады прыеду артыстаў. Але незадоўга да пачатку канцэрта артысты адправіліся кудысьці ў іншае месца, але ім, відаць, даражэ запаліці.

Кіраўніцтва Беларэжэстрады ведае аб гэтых і іншых фактах, але ніякіх выва-

Пачатак канцэрта прызначаны на 21 гадзіну. А ў гэты час адміністратар тав. Брайтштра аналізуе ў суседнім раёнцэнтры Барышча і абацаў даць там ванцэрт у 18 гадзін. А артыстаў не было ні ў Гарадку, ні ў Барышчы. Толькі ў 19 гадзіну прыхалі артысты з Віцебска ў Гарадок. Пагаварылі з імі на тэлефоне з сваім адміністратарам, які знаходзіўся ў Барышчы, і па яго загаду накіраваліся туды. Гэта адбылося на вачах трохсот глядачоў — большасці ўдзельнікаў раёнай нарады настаўнікаў, які сабраліся калектывна на канцэрт.

Каментарый, які кажуць, лішнія. Застаецца запытацца ў кіраўніцтва Беларэжэстрады: які сюрпрыз ад артыстаў рыхтуюць для жыхароў Гарадка ў час свайго наступнага візіту?

В. ДРАЗДОУ, дырэктар Гарадоцкага раёнага дома культуры, Б. СУВОРАУ, сакратар рэдакцыі гарадоцкай раёнай газеты.

Цёплы, сяброўскі прыём

У Олесе закончыў свае гастролі тэатр імя Якуба Коласа. Працоўным горада-раёна і вобласці былі паказаны на працягу месяца больш п'яццадзесці спектакляў. Іх прагледзела звыш 40 тысяч глядачоў.

На спектаклі часта прывязджалі калгаснікі Овідзельскага, Комінтэрнаўскага і Прыгарадскага раёнаў Олскай вобласці. Звыш тысячы украінскіх хлебарабоў прысутнічалі на апошнім спектаклі «Машка».

Пастаюшчы глядзельнікі тысячам сельскіх глядачоў у час выездаў у раёны. Артысты пабылі ў Беларэжэстрады, Іванаўскім, Барозаўскім, Бельвэўскім і іншых раёнах.

Коласаўшчы правалі рад творчых сустрэч з воямі Савецкай Арміі, з калгаснікамі і рабочымі. Цёплы, сяброўскі прыём аказалі артыстам калектывы рабочых і служачых суднабудаўнічага і суднарамонтнага заводуў, швейнай фабрыкі імя Вароўскага, заводу імя Кастрычніцкай рэвалюцыі, трыкотажнай фабрыкі.

У Олесе тэатр працягваў работу над новымі спектаклямі: «Платон Крэчэў» А. Карнейчыка, «Родная маці» Н. Алтухова, «Цудоўны спляў» В. Кіршона.

(Наш кар.)

Віцебск.

Будучыя музыканты, акцёры, мастакі

Закончыўся новы набор у мастацкія навуковыя ўстановы рэспублікі. У Міністэрстве культуры БССР нашаму супрацоўніку павадзілі аб вышніх прыёмах.

Багатае папаўненне атрымалі асцюбныя і завочнае аддзленні кансерватарыі. Сароў новых студэнтаў (асцюбнае аддзленне) адлічаны будучыя піяністы, сем выканаўцаў на струнных інструментах (скрыпкі, віяланчэлісты і іншыя), шэсць дукічоў, чатыры вакалісты, чатыры выкладчыкі па гісторыі музыкі, восем выканаўцаў на народных інструментах і чатыры дырэжоры-харавікі.

Трыццаць пяць студэнтаў залічаны на завочнае аддзленне, якое існуе другі год. Тут таксама рыхтуюцца піяністы, дырэжоры-харавікі, баяністы, цымбалісты і іншыя.

Закончаны прыём і ў Тэатральна-мастацкі інстытут. Апрача шаснаццаці студэнтаў, залічаных на факультэт, які рыхтуе акцёраў драматычнага тэатра і кіно, тут атрымаюць вышнюю адукацыю дзесяць мастакоў (пяць жывапісцаў, тры графікі, два скульптары).

У Мінскае, Брэсцкае, Гомельскае, Магілёўскае і Віцебскае музычныя вучылішчы наступіла 250 слухачоў.

Укамплектаваны і першы курс рэспубліканскага мастацкага вучылішча. Будзе папоўнена група кіраўнікоў таварыства самалейнасці, якая з мінулага года працуе пры харэаграфічным вучылішчы.

Дырэктар кансерватарыі І. Жыноўнік вядзе ўрок са студэнтамі 1-га курса Тамары Ярамчук.

Фото І. Салавейчыка.

Кадр з фільма «Пасеялі дзяўчаты лён».

Кадр з фільма «Беларускі канцэрт».

партынага нумару на фоне бясонных прастрояў святла і паветра. Трэці балетны нумар — «Мазурка» з оперы С. Маюшкі «Страшны двор» — завяршае канцэрт.

Удалай ражысёраў твора лічыць тое, што яны ў фільме-канцэрте здалі паказаць двух аўтараў-кампазітараў — Д. Камінскага з канцэртамі для фартэпіяна і сімфанічнага аркестра і маладога Ю. Семанюка з песняй «Ой, шуміць лясны зялёны» ў выкананні валадыга дзета Л. Галушкінай і З. Лапчанкі. Нумар цікава задуманы, але яго выкананне не задавальняе, таму што ў ім адсутнічае належны ансамбль.

З сольных вакальных нумароў варта адзначыць песню Н. Савалоўскага «Нёмана» ў выкананні М. Воружева.

Выбір рэпертураў для раду калектываў і асобных выканаўцаў з'яўляецца найбольш слабым месцам у фільме-канцэрте. Гэта адносіцца і да паказу харавой капелі. Хіба можна было абмежаваць яе рэпертуар адной песняй? Беларускае капела валодыць да ліку лепшых харавых калектываў Савецкага Саюза. У яе рэпертуары творы рускіх і зарубіжных класікаў, а выкананне вылучаецца безадорнацю інтанацыі. Хіба нехта было асцюбіваць творы для хору без суправаджэння?

А чаму твора было абмежаваць выступленне М. Воружева толькі адной песняй? Не лепш паказаны і Беларускі народны аркестр, майстарства якога дэкавае цудоўна выконваць значныя класічныя творы. Побач з папулярнай «Полькай» М. Чурнына неабходна было даць і іншы твор.

Наглядзачы на тое, што калектывы Дзяржаўнага народнага хору паказаны добра, усё-ж пастаюшчыкам не ўдалося захаваць самабытнае аблічча гэтага маладога калектыва. Жамчужна беларускай песеннасці «Ранічка» з-за імікення існаправаць яе агульна сваю вакальна-выканаўчую прыгажосць. У фільме чамусьці не знайшоўся месца для паказу ўдалай пастаюшкі «Юрацік» з удзелам Ю. Сляпява.

Выклікае здзіўленне ўважэнне ў фрагменты з оперы «Дзяўчына з Палесся» эпизоду з загінутым партызанам. Усё, хто ведае оперу, не можа не здзіўніць такое волянае адступленне ад арыгінала.

Наглядзачы на рад недахопаў, фільм-канцэрт глядзіцца з цікавасцю. У гэтым значным заслугі мастака А. Грыгар'яна і апэратара І. Цімана. Яны здалі раскрыць змест твора на фоне малуціных пейзажаў беларускай прыроды.

На добрым узроўні знаходзіцца музыка фільма. Прыктым з'яўляецца толькі адсутнасць у радзе месці сінкранісці (у момант выканання песні Алей, «Нёмана»). Канцэрт з'яўляецца цікавым не толькі для працуючых Беларусі, але дэкавае пазнаміць працуючых іншых браціх рэспублікі з мастацтвам нашага таленавітага народа.

Н. ВАСІЛЬЕВА.

Дакуль тэлеперадачы будуць „пробнымі“?

Цяцэ разоў у тыдзень глядачы Мінска і іншых населеных пунктаў нашай рэспублікі (у асобных выпадках даволі аддаленых ад сталіцы) бачыць і слухаюць перадачы Мінскай студыі тэлебачання. Студыя пачала сваю працу першага студэнта паказам гісторыка-рэвалюцыйнага фільма «Пакаленне пераможцаў» ў маленькім пакоічку, які хіба што толькі жартам можна было назваць «студыяй». Так працягвалася да мая, калі, нарэшце, перадачы пачалі вестца з неазабочанай лічца малой студыі «Б». Дарчы, не закончана гэтае памяшканне яшчэ і цяпер...

Тут да месца будзе спыніцца на адным вельмі важным пытанні, якое часта і пастаюльня ўзнікае паміж глядачам: «Чаму да гэтага часу перадачы Мінскай студыі не вываджаюць «пробнымі»? Сапраўды, мы дзем даволі складаныя і рознастайныя праграмы. Паказаны спектаклі тэатра імя Я. Буналы («Аполонія» і «У дзевяць часоў»), Цэнтральнага тэатра Савецкай Арміі («Бадэжа і сын»), Іванаўскага тэатра («Цудоўны спляў»), канцэрты ансамбля Беларускай ваеннай аргуі, Омскага народнага хору. Украінскага народнага хору, артыстаў Маскоўскай эстрады і г. д. Вышла некалькі нумароў тэлевізійных часопісаў «Фікультура і спорт», «Піонерскі касцёр», «Мастацтва».

Вялікімі перадачамі адзначаюцца значнавыя даты. Рыхтуюцца даве перадачы, прысвечаныя Якубу Коласу. Перад тэлекамерай выступалі пісьменнікі, грамадскія і навуковыя дзеячы рэспублікі, наватары вытворчасці, спартсмены, кампазітары, калгаснікі, педгагі. Часта гэтыя ў студыі — артысты мінскай тэатраў, філармоніі і эстрады.

Асабліва месца ў нашай рабоце займае стварэнне арыгінальных тэлевізійных

пастаюнак і аглядаў. Так былі паказаны фрагменты з аповесці Ф. Дастаўскага «Сяло Сцяпанчыкава і яго жыхары» і рамана Мічэла Уілсана «Брат мой, вораг мой», астражны агляд «Сустрэчы над ракой», «Моцарт і Сальеры» А. Пупкіна, «Будка № 27» І. Франка, «Палёт чыяля» В. Віці, «Высокародныя саслужбцы» С. Міхалова, сатырычны агляд «Сустрэча з «Вожыкам».

Гэты дэляба не поўны пералік спецыяльна падрыхтаваных студыйных перадач сведчыць аб параўнальна значным аб'ёме работы студыі. І тым не менш перадачы да гэтага часу аб'яўляюцца «пробнымі». У чым-жа справа? Амаць тэхноаграфаваная машта Мінскага тэлеаўтара вільдз дэляба за межамі сталіцы. Аднак яе чамусьці не бачаць, або, дакладней, не хочуць бачыць тыя, ад якога залежыць заканчэнне будаўніцтва тэлеаўтара. А будуюцца ён вельмі мурдна і нехайна. Яшчэ вонкавы выгляд самага будынка і навакольнай тэрыторыі. Пляцоўка для галоўнага ўваходу ўвесь час пераворачаецца бульдозерамі і ў дэкадзівны дні становіцца непразрымым балотам. Недабраены лесвіца, падрыўна (нагулаха зачыненыя) дзверы, падлоны і г. д. Унутры будынка нехайна пакаладзены шарыт, дрэна прымацаваны скульптурныя рэзеткі, засмечаны пакоі. Але тэла не самае галоўнае. Больш за ўсё перашкаджае тэхнічна неабсталяванасць студыі.

Заганям у малую, так званую студыю «Б». На ўсёй студыі развешаны ўвоўж і ўпопарт старыя тэатральныя «заліскі», дынаваныя жарожкі і тонкія матрыцы. Усё гэта павіна паляпшаць акустыку. Але палюга ў студыі па невадомым задуме архітэктара зроблена полай, і яшчэ танец суправаджаецца гулам, падобным на артылерыйскую капануку.

У студыі працуюць даве тэлевізійныя перадачыныя камеры: нерухомыя і рухомыя. Але рухомасць гэтай камеры — адносна. Манеўраваць з ёй належным чынам зможы хіба хто-небудзь з нашых чэмпіёнаў-цажакатэстаў.

Асцюбляецца студыя пражэктарамі, разлічанымі на павіліковатыя лімпы, а ўжываюцца толькі трохкілаватныя і нават аднакілаватныя.

Вялі

Кніга аб нашай сталіцы

Нядаўна выйшла з друку кніга П. Абрашова «Мінск». У форме папулярнага гісторыка-эканамічнага нарысу аўтар падае тэліс сталіцы нашай рэспублікі, расказвае аб паездках, якія аўтар зрабіў у нашай пачынаючы і да ўз'ядзення аб будучыні Мінска.

Перагортваючы не старыя, закончаныя хатніцы гаварыць не толькі аб рабоце аўтара, але і аб новым Мінску, аб велікім прапавіду паказваюць многія тысячы людзей, што аднаўлялі, будавалі і ўстаўлялі свой горад, аб тых дасягненнях, якімі могуць ганарыцца не толькі мінчане, але і ўвесь савецкі народ.

Сягоння, праходзячы па вуліцах горада, міжволі думеш: колькі спатрэбілася срэдак, колькі працы ўкладзена ў новае аблічча Мінска! Аўтар кнігі расказвае аб гэтым не мовай паэтычных вобразаў. Ён прыводзіць дакладныя дадзеныя аб грандэжнасці размаху будаўнічых і аднаўленчых работ. «Выключна вялікае значэнне для прамысловага развіцця Мінска мела і мае стварэнне ў сталіцы Беларускай ССР многіх новых будынкаў прамысловых прадпрыемстваў: аўтамабільнага, трактарнага, машынабудаўнічага і інструментальнага заводаў, завода трактарных запчастак, прадпрыемстваў прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, лёгкай і харчовай прамысловасці і іншых».

З кнігі П. Абрашова чытаць даведка, што ў шостай п'яцігодцы ўступіў у строй завод электрашчыткова і трансфарматарна, па ліфтах камбінат, масакамбінат, хлебазавод, на поўную магутнасць пачаў працаваць завод трактарных запчастак, камвольны камбінат і іншыя прадпрыемствы.

І калі аўтар гаворыць аб новых прадпрыемствах сталіцы, ён гаворыць аб далейшым росце свайго горада, аб яго новых вуліцах, жылых дамах, кінатэатрах, магазінах, дзіцячых садах.

Кніга з'яўляецца сваясабодным даведнікам, у якім дадзены самыя неабходныя, хопі і сцільныя звесткі аб Мінску. Зусім

П. Абрашова. Мінск. Гісторыка-эканамічны нарыс (на рускай мове). Выдавецтва АН БССР, 1956 г.

відавочна, што кніга дасць матэрыял для педагогаў і прапагандыстаў і знойдзе сабе чытача ў кожным, хто цікавіцца гісторыяй Беларускай сталіцы. Аднак, наколькі выдана яна невялікім тыражом (12 тысяч экзэмпляраў), магчыма, што ўзнікне неабходнасць перавыдаць яе або надрукаваць у гэтым годзе на беларускай мове. У сувязі з гэтым хочацца зрабіць некалькі заўважанняў.

Цяпер, калі Мінск даўно існуе як горад і культурны цэнтр рэспублікі, было б канкрэтным у першую чаргу паказаць чытачу яго аблічча. Даволі вялікі раздзел «Мінск сёння» адкрывае чамусьці фатадэмаклямі «фрагмента сцены з будынка шпалоблакаў» або не менш праявінай «будуаўнічай пляцоўкі жыллага дома». Усё гэта вынісена на задні план фатаграфій, якія даюць уяўленне аб самім Мінску, аб яго тэатрах, бібліятэках, музеях, помніках.

Трэба таксама адзначыць, што аўтар, маючы, як відаць, надзвычай багаты матэрыял аб прамысловасці горада, велікі перагарту гэту частку кнігі ілілюстраваў дадзенымі, не апабраваў са шматлікіх фактаў, якія характэрныя для эканамічнага развіцця Мінска, самага істотнага і галоўнага.

Аб карцінах галерэй, дзе сабраны і экспануюцца работы выдатных мастакоў, сказана літаральна дзюма сказаўмі. Чытач даведка, што імя «наліваецца да двух тысяч карцін». Мала напісана аб існуючых у Мінску музеях, бібліятэках і іншых культурна-асветных установах.

У кнізе няма ніводнай фатаграфіі, якая давала б уяўленне аб беларускім жыллі ў сталіцы. Устаўлены ў гэтыя недахопы могуць быць выдрукаваныя.

Галоўнае ж у тым, што аўтар нарыса правёў вялікую і важную работу па збору матэрыялаў аб беларускай сталіцы. Кніга П. Абрашова багата ілюстравана фатаграфіямі, якія ў большасці з'яўляюцца ўдзяльнымі і даюць даволі поўнае ўяўленне аб нашым родным горадзе, якому ў 1967 годзе споўніцца 900 год.

Я. ДРУЖЫНА.

Рэдкія кнігі

Невялікая кніга кішэннага фармату ў папярэвым пераплёце. На першай старонцы адзначаецца, што выданне *«Дзе кароткае апісанне паездкі з жыцця горада Азова. Год выпуску кнігі — 1738. Збэсць пакоўкі»* ад часу староні расказваюць аб баях рускіх воінаў і ініцыятыў у часі старажытнай Русі...

Такая ж кніг у фондах бібліятэкі Акадэміі навук БССР няма. Многія з іх маюць вялікую цікавасць і з'яўляюцца каштоўнымі дапаможнікамі для гісторыкаў, мастацтвазнаўцаў, мастакоў. Так, напрыклад, у бі-

ліятэцы знаходзіцца невялікі томик «Карціна Росіі» ілюстрацыя гісторыі і географіі, выданы ў 1807 годзе ў Пецярбургу. Гэта кароткае апісанне ваенных установаў у Расіі, тэндэлю на Чорным моры, і іншых.

Мае цікавае кніга з гістарычным аглядам правоў і звычайнаў усіх народаў.

У 1870 годзе была надрукавана кніга «Суэцкі канал і яго значэнне для руско-туркавага вайны». Аўтар яе — К. Скальцоўскі, член таварыства рускага гандлю, які прысутнічаў пры адкрыцці канала ў 1869 годзе. Кніга захоўваецца ў фондах бібліятэкі.

Працяг размовы

У мінулы раз, а гэта было два і палавінай гады назад, сваю размову пра апошнюю Мінска Валодзея «У Баркоўскай пушчы» («Літаратура і мастацтва» № 12 ад 20 сакавіка 1954 г.) мы закончылі пададанымі маладому аўтару больш глыбока вывучаць жыццё, навішчыць сваё літаратурнае майстэрства. Выказваючы такое пажаданне, мы меркавалі, што малады аўтар будзе працаваць далей над сваім першым будынкам творам, вернецца выйдзе раз за створаным ім вобразаў, працягне ўзаемаадносінны пераказ, пачынаючы іх мастацкімі характэрыстыкамі, надаць большую строўнасць кампазіцыі твора, суф'енна адшадуе мову. Ці прыслухаўся малады аўтар да крытычных заўваг?

Прад намі зноўна выданне апошняй кнігі. Сама назва — «У Баркоўскай пушчы» — гаворыць пра месца дзеяння. Справа людзей лесной прамысловасці, іх барацьба за новае, іх узаемаадносінны выхад з працы і быццё. — вост што паказана ў аснове твора. Аўтар імкнецца ўсталяваць працу лесарубаў, паказаць іх працу пераходнае чалавеча. Праца ў апошні прысутнасці крок: «... як толькі ў пушчы прычынацца дзень, нейкім новым гулам гудзе яна, поўніцца людскімі галасамі». Так аўтар не паскуіцца на людскія галасы. І гэтым негэта было б дакарнае пісьменніцтва, калі б дыялог быў насычаны думкамі і папучаннямі, калі б мову пераказваў апошні быў індывідуальна аднаасобна асабістым тым і іншым характары, а не адзінадушна свай агульнасці і шэрагам. Аб тым, што М. Валодзеяў можа будаваць цікавы, насычаны дыялог, пры дапамозе моўных сродкаў стваріць жыццёвы характары, сведчыць хіць-б раздзел, у якім пададзена «шэрымная» размова Веры з дырэктарам леспрадгаса Аламукум у яго кабінете. Атраду адчуваецца смеласць, унутраную перакананасць маладога спецыяліста ў сваіх чыныках, бачыць разам з тым кабінетнага, абмякчанага да недахопаў кіраўніка, які адміністраваннем, запалоўваннем падначаленых імкнецца стварыць сабе аўтарытэт.

Аднак у астатніх раздзелках апошніці пісьменніку не хопіла прыліваці зрабіць дыялог дзейным. Складваецца ўражанне, што аўтар сам гаворыць за сваіх герояў на загадзя намечаных тэмах, тае, як яму хочацца, а не тае, як таго вымагаюць логіка паездкі, канкрэтная дзеянні і пачуццёвай пераказнаў. Інакш вазжучы, шмат у апошніці пустых размоў, агульных разважанняў.

Васіль — адзіны сын Барышны Івануіны Барыкі. Яе муж і старэйшы сын загінулі на фронце. І вост Васіль павадае маці аб тым, што заўтра яго будзць прымаць у партыю. Паучыць, якія выш-

каюцца нечаканым наведаннем, павініны былі прымуціць старую жалчынну суніцца, наведзі яе на нейкі розум. Аўтар жа ўкладае ў вусны маці нешта падабранае жылога папучы, нейкую цытату з штампаванага пераходнага артыкула: «Не вост-жа мне, сынку, плаваць. Няхай ворагі нашы плаваюць, тыя, што зноў вайну падохваюць... Мы — бачылі гора. Але лно не зламала нас...» І сынку пасля гэтага не застаецца сказаць нічога, апрача строгага: «Правільна, мама!» Ці-ж так размаўляюць адін на адні маці з сынам у стане вялікай унутранай узрушанасці, перад рашучым крокам у жыцці?!

Каўчэна-канцэлярыскі стыль, пратакольныя звароты ў мове герояў апошніці з'явіліся, як відаць паварожанага вызначэння жыцця, імкнення паіцы на лініі найменшага супраціўлення — ілюстрацыя загадзя намечаных праблемаў і канфіліктаў.

У апошніці бурна вялікіх паездкі, не ўзнікаюць ніякі сумніванні. Тут усё звычайнае, будзённае. Але і ў гэтым звычайнае магі і павініны былі праявіць аднаго жыцця папучы, калі б аўтар больш увагі адшу аламуку, а не падае ў цэнтры твора стаць жыццёва важная праблема — барацьба за шырокае ўкараненне тэхнікі на ўсіх участках лесараспрацовак. Паказана-ж гэтая барацьба з нейкай халадой абмякчанаў аўтара да лесу людзей, закіліаных спраччана, змаганца, перамагаць, адкрываць нешта новае. М. Валодзеяў абмяне вострыя вугал гэтых спрэчак, не заўважэ

Разбар па дрэву А. Царкоўскі выразаў скульптуру «Сымон-музыка» па аднямінай пазме Я. Коласа. Цяпер Царкоўскі працуе над скульптурай «Гусяр» па пазме Я. Купалы «Курган».

На здымку: скульптура «Сымон-музыка». Фото І. Салавейчыка.

самой барацьбы, не ўхвадоціць у глыбіню паездкі, не імкнецца да шырокіх абгульчэнняў і ярыя тымпады. Аўтар часцей за ўсё інфармацыйна павадае чытача: «У Баркоўскай пушчы жыццё дэса-рубав павадае»; «Пачалі працаваць тэхнічныя гурты»; «Выпрабаванне не прайшло дарна»; «У выніку была дасягнута даволі вялікая эканомія і зніжэна сабекошт драўніны» і г. д.

Адсюль часам і нелагічнасць у развіцці сюжэта, неабгрунтаванасць паводзін, раптоўнасць перахавання характэра. Прыкладам такой непраўдападобнасці можа быць самавыяўленне Аламуку ў прысутнасці Веры аб хуткае вышраўленне Сіліна. Нам адзясца, што ўсё гэта ідзе ад «эмацыянальнай неспыменнасці», ад няўгаві да ўсіх дэталей і адзясняў драўніна станаў герояў. Вытворчыя праблемы ў апошніці існуюць самі па сабе, сацыяльна — самі па сабе.

Аб умоўнай схеме жыцця, аб парадным паказе працы, аб спрочнавай абмякчэнні асобных вобразаў ішла гаворка, калі быў апублікаваны часопісны варыянт апошніці. Гаворка гэтая мела мэтай толькі дапамагчы маладому аўтару. За два і палавінай гады, якія зыжаць паміж абодвумі варыянтамі апошніці, можна было б значна падашыць яе.

Возьмем хіць-б вобраз партыя Дубовіча. Наўраці ці зводзіцца ў М. Валодзеяў перакананасці довады, каб адзясца абавязкова прысутнасці яго ў твора. Прачытана тронца частка апошніці, каторы раз упамінаецца з добрым і бліжэйшым намерам імя Дубовіча, а чытач так і не бачыць яго. Нарэшце паявіўся партыг на пасяджэнні партыёра, каб па другі дзень быць знятым з пасады і аказана вышчэнем са складу партыёра. Так, не ўвайшоўшы ў твор, ён застаецца па-за ім.

Цікава маладога праказца, цікава намечаны характары, умелае кіраванне мастацкай дэталлю пры стварэнні лесных пейзажаў, тонкая назірлівасць, імкненне да дзейнага дыялогу абнадабляў чытача, што ў асобным выданні апошніці будзе больш дасканалым. Але-ж да гэтага ад М. Валодзеяў па-трававалася шмат працы. Іе і не відаць у кнізе.

Усе без выключэння вялікі мастакі жывага добра ўведжэмаў ўсё зжэчэньне працы, якую неабходна затраціць, каб напісаць сапраўды мастацкі твор. Гэта ўведжэмаў і намы сучаснікі: «Нас не аднойчы вучылі нашы вялікі майстры: як мага больш працуіць над сваім творам, перапрацаваць, перапісваць!» — гаворыў Б. Гарбатыў, выступаючы на Другой усеагульнай нарадзе маладых пісьменнікаў. Хочацца напамінаць М. Валодзеяў гэтым саўшным, алатыя сломя пасля паўторнага зыбвэцтва з яго першай апошніці, да падрыхтоўкі асобнага выдання якой амаль не дакарналася рука аўтара.

У. ЮРЭВІЧ.

У Саюзе пісьменнікаў БССР

На папярэман пасяджэнні прэзідыума СП БССР быў разгледжаны і зацверджаны план работ творчых секцый да канца гэтага года.

Разгледжана таксама пытанне аб правядзенні ў верасні Дня пісьменніка. Як і ў мінулым годзе, пісьменніцкія бригады прымуць ўдзел у распаўсюджванні беларускай мастацкай літаратуры, выступіць перад наведвальнікамі ў кніжных магазінах. Вырашана правесці Дзень пісьменніка не толькі ў сталіцы, але ў абласных і ў раздз будынкаў гарадоў рэспублікі.

У кастрычніку 1956 года праводзіцца тэндэ беларускай літаратуры ў Маладзёўскай ССР. У абратную рэспубліку выдзе вялікая група пісьменнікаў Беларусі.

На пасяджэнні прэзідыума было вырашана выдасць да саракагоддзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі

кнігу нарысаў, прысвечаных гаспадарчым і культурным дасягненням рэспублікі, анты-дэпарту Беларускай савецкай лады, зборнік навад, аднатомік Беларускай савецкай драматургіі, кнігу лепшых твораў для дзясцей і кнігу крытычных прац.

Створаны юбілейныя камісіі: па правядзенню 75-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы ў складзе У. Лузівіч (старшыня), А. Вялюгіна, В. Івашына, С. Сабалеўкі; па правядзенню 150-годдзя з дня нараджэння В. Дуіна-Маршчэвіча ў складзе А. Бекова (старшыня), М. Ларчанкі, С. Майхровіча, В. Волскага, Ю. Шпыркоўна.

Прэзідыум СП БССР стварыў камісію па літаратурнай спадчыне Ізі Харыка ў складзе Г. Барышкіна (старшыня), Ц. Дубрапольскага, М. Хведаровіча.

Камісія па літаратурнай спадчыне Якуба Коласа

Совет Міністраў БССР стварыў камісію па літаратурнай спадчыне варажэма пазта Беларусі Якуба Коласа. У склад камісіі

увайшлі П. Броўка (старшыня), М. Лужанін (сакратар), В. Барысенка, А. Аксёнаў, П. Галеб, В. Івашына, К. Крапіва, В. Курэвіч, М. Лынькоў, Е. Уралава.

Пра кніжны гандаль і ініцыятыву

Не так даўно ў Брэсце адбылася нарада загадчыкаў раённых кнігарняў. Хопі нарада лічылася абласной, але праводзілася яна не ў абласным цэнтры, як рабілася гэты раён, а ў Брэсце. Што-ж выклікала такое незвычайнае перамяшчэнне? Дайце загадчыкі раённых магазінаў вышнушы былі хопі ў Варажэўскі кніжны магазін! Аднак велікі прасця: яны хацелі на месцы памагчыца з работай лепшай кнігарні рэспублікі.

Народная мудрасць гаворыць: не хата ўрыгжэе чалавеча, а чалавек урыгжэе хату. Добра расцвэталыя кнігі і цікавыя вітэцы можна ўбачыць не ў адной Варажэўскай кнігарні. Нам давадзецца пабываць у новым кніжным магазіне № 37 горада Брэста. Радуе нешчы багаты выбар літаратуры. І тут ашчы ўсё мае прыгожы выгляд: кнігі акуратна расцвэталы на паціках, над кожным аддэлаам вісіць адпаведная шыльда. На форме ўсё зроблена добра. Ды і работнікі магазіна даволі ведалы адказваць на ўсе пытанні пакупнікоў і могуць папаць на іх першаму патрабаванню любую кнігу. Але ўсё гэта робіцца толькі на форме. Калі прыгледзецца бліжэй, дык адразу кідаецца ў вочы, што на ўзаемаадносінны паміж работнікамі прылаўка і пакупнікам няма той непасрэднай зацікаўленасці і жывоў сувязі, якая робіць кожнага работніка майстрам свай справы. Формальна вынісць чыя і адказваць пакупніку, што патрабаванні кнігі няма... не велікі пыжак. А вост прапанаваць яму кнігу, аднаўдзю той, якой не знайшоўся ў магазіне, параціць цікавую навінку — значна складней, бо трэба і самому добра ведаць навіную літаратуру. Работнікі-ж кнігарні № 37 не могуць пахваліцца добрым ве-

дданнем кнігі, асабіла той, якая выдасца ў рэспубліцы. М. Дурнова, якая працуе ў аддзеле мастацкай літаратуры, шчыра прызналася, што беларуская літаратура яна не чытае. І не таму, што не ведае мовы (яна сама вучылася ў Беларусі), а проста з-за свай надбавіцця. Хіба-ж пазса гэтага даводзіцца адзінаццаці, што тут не велікі хопі беларускай літаратуры. Давядзец тут вагадзай і такую велікі характэрную карціну. У магазін зойшоў грамадзянін і напрасіў часопіс «Помыж». Як вядома, часопісы ў кнігарнях не прадаюць. І вост замест таго, каб параціць пакупніку, дзе ён можа набыць гэты часопіс, яму скупа адказалі: «Няма», адчына размову скончалі. А чаму-б работніку прылаўка не запатацца, якія творы цікавыя кліента, пазнаёміць з тым, што ёсьць у магазіне, і тут-жа парамажэваць навіны беларускай літаратуры. Пры такой увазе і пакупнік не застаець-б руюкажэма. Але гэтага не адбылося. Таму пакупнік, абшуны вачыма кніжныя паліцы і нічога не купіўшы, нежк незадавоена выйшаў з магазіна.

Тое, што работнікі гэтай кнігарні прадуоць фармальна, без ініцыятывы і любіі да справы, сведчыць і такі факт. На кніжных паліцах спратліва стаяць два экзэмпляры першай кнігі рамана П. Пестрыка «Сустраенне на барысадах». Другой кнігі няма. Чаму няма — нічога не ведае.

— А ці спрабаваць шукаць ка-небудзь другую кнігу рамана? — пытаемца мы.

— А дзе-ж мы будзем шукаць, калі я няма на базе.

Сапраўды, на абласной базе другой кнігі рамана не знайшлося. Затое гэты экзэмпляр знаходзіцца ў Брэсцкім кніжным магазіне № 3. Работніца гэтага мага-

ПОЛЫМЯ

Часопіс адкрываецца матэрыяламі памяці Якуба Коласа. Вялікаму пэсару беларускага народа прысвечаны вершы Э. Валасеніча, І. Няходзі, С. Трахоўскага, П. Прыходзькі, С. Таўрусэва.

У нумары друкуецца працяг рамана П. Броўкі «Калі злівацца рэкі», новыя вершы маладых паэтаў У. Караткевіча і М. Карпенкі, апаэзіяне М. Гродненя «Адня гісторыі», пазма Н. Гаруды «Баяцка».

З успамінамі пра Веру Харужую выступае А. Малейска.

У раздзеле публіцэстыкі і крытыкі друкуецца артыкул У. Каленіка — «Рэвалюцыйныя пэсіі былой Заходняй Беларусі», Е. Ленсу — «Раскіданае гняздо Я. Купалы, Д. Баргрова — «Беларуская сатырычная літаратура перыяду Вялікай Айчыннай вайны», Л. Шымакоў — «Натакі аб македонскай пазіі» і М. Галаванова — «Гарачыя мінутае рускага народа ў творах А. С. Пушкіна».

Аддзел бібліяграфіі прадстаўляе рэцэнзіі Я. Казеці на кнігу І. Курдзавыча пра творчасць Кузьмы Чорнага і рэцэнзіі С. Аляксандравіча на зборнік апаэзіянаў Янкі Скрыгана.

СОВЕТСКАЯ ОТЧИЗНА

У гэтым месцы чытач атрымае пяты нумар часопіса. Ён адкрываецца словам, пры-

Часопісы ў верасні

свечаным памяці Якуба Коласа.

З успамінамі пра В. І. Леніна выступае стары камуніст тав. Радуц-Зінковіч.

Часопіс пачынае друкаваць рамана А. Міронава «Добры дзень, мора!» аб людзях савецкага гандлявага флоту.

Наватарам Мінскага трактарнага завода прысвечаны нарыс В. Усцінава «Гарачая прафесія».

Часопіс друкуе вершы С. Дзяргяга ў перакладзе Н. Гаруды.

Літаратурная крытыка і бібліяграфія прадстаўляе артыкул Р. Месер — «Шляхі развіцця Беларускай гістарычнага рамана», Ф. Кулішова — «Аб патрабаванні» (пра новае варыянт апошніці «На Быстрыні» Я. Брылі) і рэцэнзіі Я. Шаблінскага на пэсу К. Губарэвіча «На крутым павароце».

БЕЛАРУСЬ

З вершамі памяці Якуба Коласа ў нумары выступаюць паэты А. Бялевіч, І. Няходзі і настаўнік В. Лаўрыновіч. Памяці народнага паэта прысвечаны артыкул І. Гурскага «Вялікі мастак слова», а таксама іншыя матэрыялы.

Рознастайныя тэмы жыцця, быту і працы савецкіх людзей закрываюць нарыс Г. Паромчыка расказвае пра свята пэсі студэнтаў Латвіі, Літвы і Беларусі. Пра выхрыстанне вопыту чэхаславацкіх рабочых на

таксама скарціцца на ўмовы свай работы: — Не даюць мне многіх кніг, на якія ёсьце попыт. Кажуць, гэтыя кнігі і ў магазіне можна працаваць, а вост вы распаўсюджвае кнігі не хопкі, якія залежэкаць у кнігарні. І выходзіць, што я — абшчыч няходзяч літаратуры. Нават пакупнікі, якія я інастанна абшуоўваю, таксама робяць мне такую заўвагу. Думасца, што ў гэтай скарэзе ёсьць зерне сундзіна, і да яе трэба прысаўдзана. Сапраўды, кнігазнаства — адна з форм паламатнага абслугоўвання пакупніка. Значыцца, пакупнік, які варажэмацца па саўгатам кнігамі, павінен мець магчымасць набыць любую патрэбную кнігу. Цяперашня становіцца, пры якім абмяжоваўца магчымасці кнігамі, часткова прадлава свята на тое, чаму ў Брэсце людзі не жадаюць удзельнічаць у гэтай рабоце. Відзючы, у практыку кнігазнаства трэба ўнесці аднаўдзены змены.

Калі смытаць у работніцкі кнігарні № 37, як яны прадуоць з пакупнікам, якія прымаюць заходы, каб агуртаваць вакол сабе актыўны кнігалюбы, дык пачуецца замест аднаўдзены запытанне: «А як гэта робіцца?» Пытанне законнае. Яно лішні раз пацвярджае тую неспрачуную ісціну, што трэба павышаць кваліфікацыю прадаўцоў, якія стаяць за кніжным прылаўком, вучыць іх прафесійнаму майстэрству. Цяпер, калі ў краіне выдасца надзвычай

МАЛАДОСЦЬ

Нумар адкрываецца ілюстраваным нарысам С. Кухарова «Далом прышоў салдат» — аб працы дэмабілізаваных воінаў у калгасе «Першае мая» Гродзёнскага раёна. Молдзэў Мінскага трактарнага завода

праявіла каштоўныя пачыны ў барацьбе за эканомію і беражлівасць. Аб гэтым гаворыцца ў нарысе Я. Дубровіна «Не праходзіць без увагі».

«Зноў на радзіме» — у нарысе пад такой назвай З. Ільбейскі расказвае пра вяртанне з Арэнтэна «смы» Аляксандра Манкевіча, аб не жыцці і працы ў калгасе «Вольныя Камуністы» раёна Брэсцкай вобласці. Героём Брэсцкай крэпасці, іх подзвігу ў час Вялікай Айчыннай вайны і стварэння працы ў пасляваенны час прысвечаны фотарыс «Іх слава бессмертна».

Светлаі памяці народнага паэта Якуба Коласа прысвечаны вершы «Былыя, наш паць» Іван Науменка.

У часопісе шырока прадстаўлена творчасць маладых аўтараў. Акрамя зямек М. Данілавіча аб літаратурнай малады Гомельшчыне, часопіс друкуе апаэзіяне М. Папуста «На тоніх», нарыс з калгасага жыцця студэнта Мазырскага педітэтуэта У. Клімякова «Баяцка круяд», вершы В. Клімякова і Ів. Шымакова.

З новымі першымі ў нумары выступаюць паэты А. Пысі, М. Ароча, А. Ставер і У. Нядзвецкі.

Часопіс знаёміць сваіх чытачоў з творчасцю маладога югаслаўскага пісьменніка Іована Раюна. У перакладзе з сербскай мовы змяшчае для яго апаэзіяны — «Бомба» і «Свята».

«Лірычная размова з сябрамі» — так называецца артыкул В. Кляшчэка аб першых кнігах вершаў Н. Кісіля і М. Пенкраты.

